

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D. Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

§. III. Nostra sententia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74152](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74152)

incompossibilem cum iustitia originali: ergo physice causabat eius privationem, quæ in Adamo erat peccatum habituale, in nobis est originale, modo inferius exponendò.

7. Verùm hæc sententia, nisi physice causalitatis nomine velit abuti, & facere quæstionem de nomine, sustineri difficile potest. Contra enim est primò, quòd peccatum sive actuale sive habituale est extra totam lineam entitatis, & causalitatis physice, habetque non principium effectivum, sed defectivum, cum aliàs necessariò requireret influxum & concursum causæ primæ, qui implicat: unde nec in Adamo datur virtus physica principalis, nec in femine instrumentalis ad productionem peccati, & sicut peccatum actuale quoad rationem formalem tantùm admittit causam defectivam moralem, sic multò magis peccatum habituale, quod est moralis sequela illius. Idque maximè locum habet in peccato originali: neque enim Adamus actualiter peccando aliter potest esse causa, quòd posterius incurrant originale peccatum, nisi quia ipse erat caput humanæ naturæ continens omnium nostrum voluntates: atqui illa continentia erat merè extrinseca, & moralis, non physica alicuius intrinsecæ virtutis: ergo etiam non nisi moraliter potuit causare peccatum originale in posteris.

Secundò. Ut ab Adæ peccato physice propagaretur originale peccatum, deberet illud in se, vel in aliqua physica virtute existere: atqui peccatum Adæ non est in seipso, ut patet; non in aliqua virtute physica, neque enim in femine est aliqua virtus physica, quàm ad productionem naturæ; ut taceam, quòd implicet virtus physica productiva peccati formaliter: ergo peccatum originale physice non propagatur ex Adæ peccato.

Tertiò. Si peccatum Adæ esset causa physica transfusionis culpæ originalis, tunc istud haberet vel ex sua natura, vel ex elevatione Divina, vel vi pacti, quo Adam constitutus est caput totius naturæ humanæ: sed ex nullo horum. Non ex sua natura, ut per se patet; cum aliàs non esset major ratio de uno peccato, quàm de altero. Non ex elevatione Divina, aliàs DEUS esset specialis causa peccati originalis, quòd implicat. Non vi pacti, quia per illud voluntas Adami non physice fuit immutata, sed moraliter.

8. Neque urgent in contrarium adductæ rationes. Nam ad 1. distinguo majorem: Causa, quæ mediante instrumento physico ponit effectum, causat illum physice, concedo; instrumento tantùm morali, nego majorem; sed Adamus mediante semine tanquam instrumento morali, causat peccatum originale, concedo; physico, nego minorem, & consequentiam.

Ad confirmationem, nego subsumptum, & retorqueo: causalitas voluntatis in derivando peccatum ad alias partes, quoad formale, non est physica, & effectiva, sed moralis & defectiva: ergo similiter causalitas Adæ peccantis in derivando peccatum originale in posteris. Quoad formale, inquam, nam si sermo sit de materiali, argumentum vagatur extra scopum.

Ad 2. patet ex dictis: Peccatum originale esse effectum moralem. Ad cuius impugnationem,

nego majorem, quæ tantùm valet in causa motili, positiva & meritoria, vel demeritoria, non alia quacunque defectiva & privativa; unde de respectu puræ omissionis voluntas, nulli aliæ voluntate mediante, est causa moralis, non physica.

Ad 3. nego minorem, & retorqueo, peccatum habituale formaliter, tanquam sequela actualis peccati formaliter non habet physicam sui causam, sed moralem: ergo multò magis peccatum originale.

§. III.

Nostra sententia.

Notandum, Angelici Doctoris probabilis doctrinam esse, quòd cum Adamo data fuisset iustitia originalis non tantùm perse, sed etiam pro posteris sub conditione, si in innocentia & observantia legis Divinæ perseveraret, ipsius semini virtutem quoque supernaturalem fuisset inditam, ita ut per ipsam naturalem generationem unà cum natura etiam iustitiam originalem propagare posset: idcirco semen ipsius per supernaturalem virtutem inditam fuisse elevatum, ut non tantùm esset instrumentum naturale in ordine ad communicandam & propagandam naturam, sed etiam supernaturale instrumentum in ordine ad communicandam & propagandam iustitiam originalem: quam virtutem supernaturalem Adamus peccando amisit. Ita indicat S. D. q. 4. de malo a. 1. ad 9. dicens. *Ex peccato primi parentis defuitura est caro ejus illa virtute, ut ex ea possit decedi semen, per quod originalis iustitia in alios propagaretur.* Quo posito sit

CONCLUSIO. *Traductio peccati originalis fit per hoc, quòd anima connaturaliter unitur corpori ex corrupto semine descendenti: cuius corruptio formaliter consistit in privatione illius vigoris, quem habuisset ad propagandam iustitiam originalem, si Adam non peccasset.* Videtur esse doctrina D. Anselmi illa verba Plal. 50. *In iniquitatibus conceptus sum &c.* sic explanantis: *Hoc modo de immundo semine, & in iniquitatibus, & peccati concipi potest homo in utero, non quòd in semine immunditia sit peccati, aut peccatum, sive iniquitas, sed quia ab ipso semine, & ipsa conceptione accepit homo necessitatem, ut, cum habuerit animam rationalem, habeat peccati immunditiam.*

Ubi nota necessitatem contrahendi immunditiam peccati à S. D. tribui semini tanquam causæ per Tò ab ipso, non utique ut causæ principalis, ergo ut instrumentalis; non ut physica, prout priori §. probavi, ergo ut morali. Sed quomodo ut morali? nisi quia carentia vigoris in semine connotat peccatum Adami tanquam causam moralem, ex quo illa carentia non est tantùm negativa, quæ ipsi physice etiam in statu puræ naturæ competeret; sed in super privativa, quòd tantùm habet in statu naturæ lapsæ.

Prima pars conclusionis habetur ab Angelico Doctore hic a. 1. a. 2. *Ex hoc fit iste, qui nascitur, confors culpæ primi parentis, quòd naturam ab eo sortitur, per quamdam generativam motionem.* 3. de pot. a. 9. ad 3. *Humana natura traditur à parente in filium per iraductionem carnis, cui postmodum anima infunditur, & ex hoc infestitatem incurrit, quòd fit cum carne iraducta sua natura, &c.*

Secundam quoque partem habet primùm cit. q. 4. de malo. Hæc subjungens: *Et sic in semine defectus corruptionis moralis, & quadam intentio ejus: sicut dicimus, intentionem coloris esse in aere, & intentionem animæ esse in semine. Et ex hoc etiam est ibi virtus ad similem imperfectionem, sicut est ibi virtus ad productionem humanæ naturæ in prole generata.*

12. Ratio totius conclusionis est. Ut anima peccatum originale contrahat vi naturalis generationis, prout distinctè S. D. affirmat, non aliter potest verificari, quàm quia limitatur ad corpus, & fit forma corporis generati ex infecto semine, ideoque destituti vigore justitiæ originalis: sed corpus ideo est generatum ex infecto semine, quia per peccatum Adami semen destituitur illâ virtute instrumentali unâ cum natura propagandi innocentiam & justitiâ originalem, quam habuisset, si Adam non peccasset: ergo propter istum privativum defectum feminis traducitur, & transfunditur in posteros peccatum originale. Major inde probatur: quia anima non potest infici à corpore generato, quasi ipsum corpus in animam agendo suam infectionem communicaret: ergo tantum per hoc, quod forma corporis, scilicet anima ad corpus infectum limitetur. Uti docet S. D. in 2. dist. 30. q. 1. a. 2. ad 5. his verbis: *Cum anima non possit infici nisi per infectionem corporis, non quasi corpore agente in animam, sed per quamdam colimitationem unius ad alterum, quia forma recipitur in materia secundum conditionem ipsius materiæ, cum omne, quod est in altero, sit in altero per modum recipiendi: & ideo ex hoc ipso, quod corpus illa virtute privatur, quâ perfectè erat subijcibile animæ, sequitur etiam, quod anima illa virtute careat, quâ perfectè corpus subditum regat. Et talis defectus originalis justitiæ est culpa naturæ, prout consideratur consequens ex voluntate alicujus habentis naturam, ex quâ natura traducta est.* Hæc S. D.

13. Dices. Ex hoc evincitur, vi generationis etiam physicè propagari peccatum originale: nam S. D. cit. ex q. 4. de malo facit comparationem inter virtutem feminis ad imperfectionem post peccatum Adæ, & inter virtutem ad productionem humanæ naturæ: sed ista est physica: ergo & illa.

Respondeo 1. Illo ipso loco hanc virtutem vocari ab Angelico Doctore *defectum corruptionis moralis*: ergo non est aliquid physicum, sed morale.

Respondeo 2. In hoc esse comparationem & similitudinem, quod uti necessariò natura sequitur ad virtutem feminis, sic etiam inquinatio naturæ per peccatum originale necessariò sequitur ad corruptionem feminis: in cæteris verò esse latam disparitatem: nam natura sequitur productivè, physicè, positivè ex physica & positiva virtute instrumentali feminis, peccatum verò sequitur privativè per solam resultantiam moralem, ex defectu morali & privativo feminis, qui non nisi æquivocè virtus dicitur.

14. Instas. *Ex hoc anima traductivè infectionem incurrit, quia fit cum carne traducta una natura, & ad eandem limitatur: sed fit una natura cum*

carne, & ad eandem limitatur physicè: ergo traductiva infectio animæ fit physicè.

Respondeo distinguendo majorem, quia fit cum carne traducta ex semine moraliter corrupto una natura, concedo; cum carne traducta ut sic, nego. Sed physicè fit una natura cum carne traducta ut sic, concedo; ut traductio dicit defectum corruptionis moralis in semine, nego minorem & consequentiam.

Adhuc inquis cum Gonett. Sicut affirmatio est causa affirmationis, ita negatio est causa negationis: sed vigor, quem Adamus inditum habebat in semine, fuerat physicè productivus justitiæ originalis in posteris: ergo ejus privatio in semine etiam physicè concurret ad privationem justitiæ originalis in posteris.

Respondeo, præcendendo ab illa quæstione, 15. an ille vigor in semine fuerit physicè productivus justitiæ originalis, quod negat Contentsonus non ignobilis Thomista, hoc ipsum argumentum solvendum esse ipsi Gonetto in materia de auxiliis, ubi hoc ipso argumentò Adversarii conantur evertere intrinsecam efficaciam gratiæ, sic enim inquit: DEUS per gratiam efficacem est causa actus boni: ergo per ejus subtractionem erit causa, quod actus bonus non eliciatur, vel actus malus eliciatur, cum sicut affirmatio &c. Quod igitur ipse illo loco, hoc ipsi reponimus in præsentia. Et quidem primo. Sicut affirmatio &c. sic negatio est causa negationis, ut est negatio, concedo; ut est privatio, nego: ergo privatio vigoris in semine physicè concurret ad privationem justitiæ originalis, ut est negatio, concedo, hoc ipso quippe, quod nulla adhuc causa physica producat justitiâ, etiam physicè abest ipsa justitiâ; [quod ipsum tamen potius est non concurrere physicè ad ponendam justitiâ, quàm physicè concurrere ad ponendum defectum justitiæ] ut est privatio, sic nego; sic enim est absentia purè moralis connotans debitum morale inessendi, unâ cum causa morali, voluntate scilicet capitis, & capitali peccato Adami.

Secundò. Sic negatio est causa negationis, si terminus sit capax ejusmodi causalitatis, concedo; si non sit, nego. Justitiâ quidem originalis est capax productionis physica, cum sit forma physica: atqui privatio illius justitiæ non est capax, cum sit absentia purè moralis, prout est privatio.

§ IV.

Corollaria.

INferes primò, fictitiam esse non solum omnem 16. morbida[m] qualitatem, sed etiam quamcunque positivam virtutem seu qualitatem instrumentalem fluentem semini superadditam, vi cujus sit traductivum peccati originalis: nam ejusmodi virtus aut qualitas, vel esset naturalis, vel esset supernaturalis. Non naturalis, quia nulla qualitas corporea naturalis in spiritualem animæ substantiam agere potest. Multo minus supernaturalis, quia implicat, à DEO tanquam principali & speciali agente produci virtutem per se causativam peccati. Adde, quod, cum peccatum originale juxta proximè dicenda formaliter consistat